

Bli kjent med den jødiske stamme; «klan»

Trond Ali Linstad

Mennesker som andre pattedyr, hører til i stammer eller klaner. Vi trenger å tilhøre en gruppe. Når folk blir knyttet til gruppen, blir deres identitet et bånd til den. Folk vil fremme interessene til gruppen, og vil vende seg mot andre som står utenfor.

Makten til stammer og klaner blir sjelden tatt på alvor når det gjelder politikk og internasjonale spørsmål. Nasjon og økonomi blir i fokus. Men den identitet som ofte betyr mest, er etnisk, regional, religiøs, sekterisk eller klan-basert.

Den makt som ligger i tribalisme eller klan-basert identitet, må erkjennes for å forstå dagens verden. Det menneskelige instinkt for å identifisere seg med en gruppe, er knallsterkt. (Professor John M. Duff.)

I gruppen eller klanen pågår det en gjensidig påvirkning. Den enkelte persons tanker, følelser, handlinger og erfaringer blir delvis bestemt av andre i gruppen/klanen. (Donelson R. Forsyth.)

Det er på denne bakgrunn riktig å se på jøder som gruppe eller «klan», og samtidig å vurdere på den enkelte jøde med sin tilhørighet til denne gruppen/klanen. Hva slags tenkning, identitet og lojalitet følger av den?

Den jødiske identitet; klanen

Den jødiske identitet er knyttet til gruppen/klanen. Hva er viktige elementer i jødisk klan-tenkning, og som jøder blir farget av? Flere elementer kan trekkes fram. Jødiske religiøse skrifter, som Torah og Talmud, er referanse og bakteppe for jødisk klan-tenkning. De påvirker mye jødisk tenkning. Felles skjebner som forfølgelse og holocaust ligger også i den jødiske identiteten, skaper samhold og gir støtte innad i gruppen – men vender seg mot andre som står «utenfor». For svært mange jøder er gruppe-/klan-tilhørighet meget sterk.

Jødiske referanser

Torah er viktig jødisk referanse. Den gir jøder forståelse og retning, beskriver jødisk tenkning, væremåte og oppgaver. Torah var opprinnelig en allmenn veiledning, ment som et gode for menneskene. Guds pakt, symbolisert ved regnbuen, var med «*hver levende ting på jorden*». (1 Mos 9,10) De ti bud ble skrevet ned i Torah. (2 Mos 20,2-14) Men budskapet ble historisk snevret inn til fokus på jøder.

Det er fortsatt i den etiske elementer, men svært mye er utfordrende, aggressive, sekterisk og eksklusive teser der jøder skal ha forrang og kunne ta seg til rette. Ofte på et rasistisk grunnlag, mot dem som står «utenfor». Det blir farlige referanser for gruppen/klanen: «jødene»!

Eksempler kan hentes fra Torah. Der omtales «israelittene» – med bånd til jødene i dag. Talmud er enda mer sekterisk – og farlig, anvendt på tiden nå. Her er tekster fra Torah.

Jøder og nasjonene

Jøder skal «herske» over mange nasjoner:

«Du skal låne ut til mange nasjoner, men selv skal du ikke låne. Du skal herske over mange nasjoner, men de skal ikke herske over deg.» (5 Mos 15,6)

Jøder skal være «hevet over alle nasjoner». (5 Mos 26,19)

Jøder og «Det lovete landet», Kanaan (Palestina*)

«Den dagen sluttet Herren en pakt med Abram og sa: ‘Din ætt gir jeg dette landet, fra Egypterelven helt til Storelven, Eufrat ...’» (1 Mos 15,18)

«Jeg er Herren deres Gud, som har ført dere ut av Egypt for å gi dere landet Kanaan ...» (3 Mos 25,38)

Men «landløftet» var betinget. Abrahams etterkommere skulle «holde seg til Herrens vei og gjøre det som er rett og rettferdig. Da (!) kan Herren la Abraham få det han har lovet ham.» (1 Mos 18,19, min utheving.)

«Hvis dere likevel ikke hører på meg, men setter dere opp mot meg, da vil jeg for min del sette meg opp mot dere ...» (3 Mos 26,27) «Men dere vil jeg spre blant nasjonene ...» (3 Mos 26,33) Og: «Du skal bli ... et spottord blant alle de folk som Herren fører deg bort til.» (5 Mos 28,37) For israelittene (jødene) holdt ikke pakten.

Jøder og folket i Kanaan (Palestina)

«De brøt opp for å dra til landet Kanaan. (1 Mos 12, 5) «Den gangen bodde kanaaneerne i landet.» (1. Mos 12,6) Landet «flyter virkelig med melk og honning». (4 Mos 13,27)

«Da ga Israel dette løftet til Herren: ‘Hvis du gir dette folket i våre hender, skal vi slå byene deres med bann og utslette dem.’ Herren hørte Israels bønn og ga kanaaneerne i deres hender. Og de slo kanaaneerne og byene deres med bann og utslettet dem.» (4 Mos 21,2-3)

«Herren» ga jødene landet «med store og vakre byer som du ikke har bygd, velfylte hus som du ikke har fylt, utgravde brønner som du ikke har gravd, vinmarker og oliventrær som du ikke har plantet.» (5 Mos 6,10-11)

Byer ble «satt ild på». (4 Mos 31,10) Byene ble «bygd opp igjen». (4 Mos 32,34) «Men navnene ble forandret. De ga nye navn til byene de hadde bygd.» (4 Mos 32,38)

Andre folk enn jøder i Kanaan (Palestina) må drives ut, drepes eller bli slaver

«Jeg vil drive ut for deg amorittene, kanaaneerne, hetittene ... og jebusittene.» (2 Mos 34,11)

«Hvis dere gjør dette, hvis dere går til strid som støttropper etter anmodning fra Herren og alle stridsklare menn blant dere drar over Jordan for Herren helt til han har drevet fiendene sine bort, og ingen av dere vender tilbake før landet er blitt underlagt Herren, da skal dere være uten skyld både for Herren og for Israel, og dette landet skal være deres eiendom under Herren.» (4 Mos 32,20-22)

«Du skal utrydde alle de folkene som Herren din Gud overgir til deg, og du skal ikke vise dem medfølelse.» (5 Mos 7,16)

«Hugg ned innbyggerne i denne byen med sverd. Både byen og alt som er i den, skal du slå med bann og ødelegge. ... Så skal du brenne opp byen og hele byttet som et holocaust til Herren din Gud.» (5 Mos 13,16-17)

Fra folkene rundt dere «kan dere skaffe dere mannlige og kvinnelige slaver.» «De skal bli deres eiendom.» «Dere kan bruke dem som slaver.» (3 Mos 25,44-46)

«Når dere rykker fram mot en by for å angripe den», og folk i byen overgir seg, «skal alt folket som finnes i byen, tjene dere med tvangsarbeid». (5 Mos 20,10-11)

«Men dersom dere ikke driver ut innbyggerne i landet, da skal de dere sparer, bli torner i øynene og brodder i siden på dere. De kommer til å gå til angrep på dere inne i landet der dere har slått dere ned.» (4 Mos 33,55)

Jøder skal ikke slutte pakt med folk i Kanaan (Palestina)

«Du skal ikke slutte pakt med dem som bor i landet!» (2 Mos 34,15) Folk i landet skal han «drive ut». «Du må ikke slutte pakt med dem/innvilge dem noen avtale/tillate dem å opprettholde et suverent nærvær her.» (5 Mos 7,2)

Jøder og Herren/Gud

«For du er et hellig folk for Herren din Gud. Blant alle jordens folk har Herren utvalgt deg til å være hans folk, hans dyrebare eiendom.» (5 Mos 14,2)

Jødene var «opprørere» mot Gud. (4 Mos 20,10) «Israelittene trettet med Herren.» (4 Mos 20,13)

Aron «tok imot gullet, formet det med meisel og støpte en kalv. Så ropte de: 'Dette er guden din, Israel'». (2 Mos 32,4)

«Så vendte Moses tilbake til Herren og sa: 'Dette folket ... har laget seg en gud av gull.'» (2 Mos 32,31)

«Så vit da at det ikke er på grunn av noen fortrinn fra din side at Herren din Gud lar deg innta dette gode landet, for du er et stivnakket folk.» (5 Mos 9,6)

Aron sa til Moses: «Du vet selv hvordan dette folket har tilbøyelighet for det onde.» (2 Mos 32,22)

Herren deres Gud sa: «Hvis dere likevel ikke hører på meg, men setter dere opp mot meg, da vil jeg for min del sette meg opp mot dere i vrede og tukte dere ...» (3 Mos 26,27) «Men dere vil jeg spre blant folkeslagene, og med sverd i hånd vil jeg forfølge dere.» (3 Mos 26,33)

Oppsummert, jøder som gruppe/klan

Jøder hører til i en gruppe eller klan. Den enkelte jødes identitet knytter personen til klanen. Det ligger i allmenn gruppepsykologi at en gruppe, med den enkeltes identitet, kan føle seg adskilt fra, og bedre enn, andre. (Donelson R. Forsyth)

Med jøders referanse til grunnleggende religiøse skrifter og kollektive historiske erfaringer, som holocaust, blir gruppeidentiteten sterk. De jødiske skrifter sier jøder er «skilt ut fra folkene». (3 Mos 20,26) Jøder er «hevet over alle nasjoner». (5 Mos 26,19) Det indre samholdet i gruppen blir betydelig. Lojalitet blir knyttet til hverandre. Det utvikles en kollektivism i verdier, tanker og interesser. Jøder støtter hverandre, også der andre vil si de fremmer urett.

Slik er prosessen med støtten til Israel. Og neglisjering av uretten ved det. Internasjonalt står jøder sterkt. Deres samhørighet gir gruppen styrke. Jøders bakgrunn med sekteriske, religiøse skrifter og hendelser som holocaust, gjør jøders kollektive tenkning eksklusiv og særegen. Deres oppfatning av gruppens interesser dominerer.

De kan «ta seg til rette», og sette andre til side. Allmenne moralske lover med likeverdighet og respekt, tones ned for «jødiske interesser». Med jøder som sterk gruppe, nasjonalt og internasjonalt, gir dette farlige konsekvenser.

Referanser til Palestina

Jødiske religiøse referanser fra Kanaan (Palestina) – har de betydning i dag? Så avgjort! De påvirker og former jødiske religiøse og politiske ledere i deres standpunkt til Palestina i dag.

Dette er eksempler:

- *Landet ble gitt til «jødene». (1 Mos 15,18)*
- *Andre folk i Palestina enn jøder (palestinere?) skal drives ut fra landet. (2 Mos 34,11)*
- *La ingen av dem bli tilbake! (4 Mos 33,55)*
- *Landet skal bare være for jøder. (4 Mos 32,20-22)*
- *Utrydd andre folk (palestinerne?) om nødvendig. (5 Mos 7,16)*
- *Om ikke-jøder (palestinere?) blir tilbake i landet, bruk dem til tvangsarbeid, som slaver. (5 Mos 20,10-11 / 3 Mos 25,44-46)*
- *Jøder skal ikke slutte pakt med dem (palestinere?) som fortsatt bor i landet. (2 Mos 34,15)*
- *Gi ikke andre folk i landet (palestinere) «et suverent nærvær her». (5 Mos 7,2)*

Se hva Israels øverste rabbiner mener om de samme spørsmål (tillagt). Han fører videre gamle jødiske skrifter fra de hellige bøkene og anvender dem på den aktuelle situasjonen! De er ikke tilbakelagte tanker, men er retningslinjer for jødisk/israelsk politikk i dag.

*Palestina er et navn som Bibelen ikke bruker, men som i nytestamentlig tid var i vanlig bruk om landområdet med grense mot Middelhavet i vest, Syria i nord, den arabiske ørkenen i øst og Sinai-halvøya i sør. Den første vi vet brukte dette navnet, er den greske historikeren Herodot ca. år 450 f.Kr

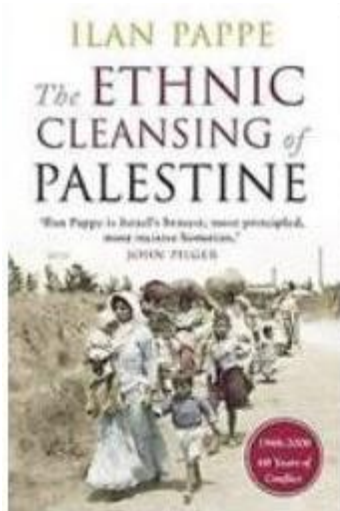
Litteratur: Donelson R. Forsyth. *Group Dynamics*. USA 2014. Professor John M. Duff. *Political Tribes*. Penguin Press 2018. *The Torah. The Five Books of Moses*. The Jewish Publication Society. 1999. *Bibelen*. Bibelselskapet 2011.

Israelittenes («jødenes») massakrering av folk i landet (Kanaan/Palestina) omtalt i Torah, ble ført videre i 1948

Aftenposten Tirsdag 13. januar 2004

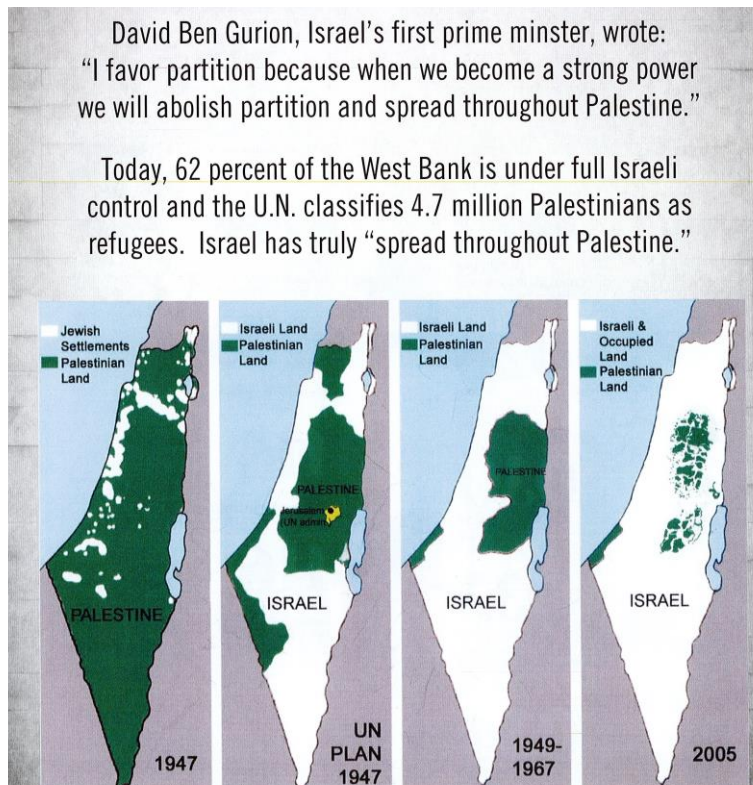
Massakrerte palestinere i -48

Ilan Pappé, historiker:

«Rundt en million mennesker ble drevet bort fra sine hjem foran geværmunningen, sivile ble massakrert, og flere hundre palestinske landsbyer ble planmessig ødelagt.» (Ilan Pappé)

Palestinerne massakrert og fordrevet, Israel tar landet

Israels sjefsrabbiner fører videre Torah-tradisjonen mot palestinerne i Israel (2016)

Vårt Land 4-16

'Israel bare for jøder'

ISRAEL: Israels sjefsrabbiner Yitzhak Yosef sier at bare jøder har rett til å bo i Israel. Sjefsrabbinatet er en sentral partner i norskledet religionsdialog i Midtøsten.

GEIR OVE FONN
geir.ove.fonn@vl.no

Prost Trond Bakkevig er tilbakeholden med å kommentere hvorvidt uttalelsene om et rent jødisk Israel vil få konsekvenser for den fredsdialogen han styrer mellom muslimske, kristne og jødiske ledere i Israel og de palestinske områdene.

— Vi ser at Yosef prøver å nyanse hva han mente med sine ut-sagn. Foreløpig fortsetter samarbeidet, sier Bakkevig, som i over 10 år har ledet Rådet for religiøse institusjoner i det hellige land.

Jødiske lover. De omstridte ut-sagnene falt sist helg i Yazadim-synagogen i Jerusalem.

— Ifølge jødisk lov er det forbudt for ikke-jøder å leve i Israels land, med mindre de har akseptert de jødiske lovene, sa Yosef, med henvisning til de sju jødiske

YITZHAK YOSEF

- Yitzhak Yosef (64) ble i 2013 valgt til en av to ledere for det israelske sjefsrabbinatet.
- Yosef har forfattet innflytelsesrike bøker om jødisk lovfortolkning.
- Han er sønn av tidligere sjefsrabbiner Ovadia Yosef, grunnlegger av det ultra-ortodokse Shas-partiet som nå sitter i regjering.
- Det israelske sjefs-rabbinatet har øverste myndighet til å tolke jødisk lov (halacha) og utøve religiøs myndighet for det jødiske folk i Israel.

budene som blant annet forbyr blasfemi, avgudsdyrkelse, utroskap, homoseksuell atferd, drap, tyveri og selvmord.

Med de pågående palestinske angrepene i Israel som bakteppe, sa sjefsrabbineren i talen at dersom noen ikke er villig til å akseptere forbudet mot selvmord, så «send dem til Saudi-Arabia».

Svakhet. Yosef sa i talen at det er et tegn på israelsk svakhet at det bor ikke-jøder i Israel:

— Hvis våre hender var sterke, hvis vi hadde makt til å styre, så skulle ikke ikke-jøder leve i Israels land. Men våre hender er ikke sterke. Vi venter på den rettsmessige Messias, som vil gi oss den sanne frelsen fra våre synder, og så vil de gjennomføre dette.

Samtidig framholdt han at når noen ikke-jøder får bo i Israel, så er det fordi de er tjenere for den jødiske befolkningen.

Israels sjefsrabbiner: «Bare jøder har rett til å bo i Israel.» «Når noen ikke-jøder får bo i Israel, så er det fordi de er tjenere for den jødiske befolkningen.» (Vårt Land 01.04.16.)

Artikkelforfatteren, norsk solidaritetsvenn og jødiske venner: Anti-sionistiske jøder som er mot staten Israel og dens overgrep mot palestinerne. Her fra et besøk i Oslo. Ingen norske medier omtalte besøket, og omgikk derved klage fra sionister. Ja, det er slik at sionister er en pressgruppe for hva som kan omtales eller ikke i mange medier.